

Ty první revoluční dny nebyly vůbec veselé

listopadové
protesty
v Rožnově

17
11
89

Rožnov 89

Rožnov 89 # Panely s příběhy roku 1989 v Rožnově pod Radhoštěm směřujícími k sametové revoluci najdete na těchto místech (nebo na <http://roznov89.knir.cz>):

- 1 Několik vět – u krytého bazénu
- 2 Generální stávka – před Teslou
- 3 Charta 77 – autobusové nádraží
- 4 První máj – křižovatka u Rosavy
- 5 Incident – Nádražní ulice
- 6 Akce Říman – Nádražní ulice
- 7 Demonstrace – PRÁVĚ ČTĚTE
- 8 Občanské fórum – za Albertem
- 9 Památník – Masarykovo náměstí
- 10 Volby – Masarykovo náměstí

17. listopad 1989

V pátek 17. listopadu 1989 se mítink k 50. výročí boje studentů za svobodu proměnil v protirežimní demonstraci za účasti mnoha tisíc lidí. Na Národní třídě studenty brutálně rozehnaly jednotky ministerstva vnitra. V sobotu 18. listopadu vyhlásili studenti pražských vysokých škol a herci pražských divadel okupační stávku a vyzvali ke generální stávce. V neděli 19. listopadu vzniklo v Činoherním klubu v Praze Občanské fórum. V pondělí 20. listopadu protestovalo na Václavském náměstí na sto tisíc lidí...

Do regionů

O zásahu na Národní třídě a situaci v Praze se lidé v regionech dozvídali prostřednictvím západních rozhlasových stanic (Svobodná Evropa, Hlas Ameriky) a klíčovou roli v informování o vývoji událostí sehráli v prvním týdnu revoluce především studenti a výjezdy známých osobností do regionů. Záhy se do oběhu dostal také videozáznam z potlačení demonstrace na Národní třídě.

Jirásková v Rožnově

Dne 21. listopadu proběhla v Interhotelu Tesla v Rožnově improvizovaná beseda s herečkou Jiřinou Jiráskovou a jejím manželem Zdeňkem Podskalským, kteří přijeli seznámit rožnovskou veřejnost s aktuálním děním v Praze.

shromáždění u sochy sv. Jana

První protestní shromáždění na rožnovském náměstí se spontánně sešlo hned v pondělí 20. listopadu. Asi tři desítky lidí zapalovaly svíčky u sochy sv. Jana Nepomuckého. Počty protestujících v dalších dnech se pohybovaly ve stovkách. Podstatnou část z nich zpočátku tvořili především místní středoškoláci. Proslovy, zejména zprávy o aktuálním dění v republice a různá prohlášení, na shromážděních zaznívaly za improvizovaných podmínek: nejprve se u sochy hovořilo do megafonu, později jako pódium pro řečníky posloužila zemědělská vlečka s ozvučením, kterou organizátoři postavili před prodejnu obuvi.

Průvody

Součástí rožnovských listopadových protestů byly v prvních dnech také spontánní průvody demonstrantů po městě. „Věděli jsme,“ vzpomínal v roce 1993 Ing. Zdeněk Konvičný, „že nás musí být ve městě vidět, proto jsme se rozhodli udělat průvod. Sami jsme se postavili do čela průvodu. Chtěli jsme vyprovokovat lidi, aby přišli mezi nás, aby viděli, co se děje, aby se vědělo, že nejde jen o pražskou záležitost, ale že se listopadové události týkají nás všech, že v tom Praha není sama. Potřebovali jsme se ukázat všem těm, kdo z pohodlnosti, vypočítavosti nebo zbabělosti zůstávali doma. Tak jsme denně procházeli s průvodem od šedesáti do dvou set lidí městem, skandovali hesla: Už je to tady! Poslední zvonění! Na Štěpána bez Štěpána!“ (Sobotka, R., 1993)

Facebook

Nedostatek informací v prvním revolučním týdnu a žádné či zkrácené zprávy v oficiálních sdělovacích prostředcích nutily občany k vlastnímu způsobu získávání a distribuci novinek. V době bez internetu a dostupných kopírek byly nejučinnějšími způsoby ruční opisování dokumentů a vylepování plakátů. Aktivní v tomto ohledu byli zejména studenti místní střední zemědělské školy a rožnovské knihovnice. Rožnovským „facebookem“ v revolučních dnech byla výloha knihkupectví na náměstí (dnes prodejna domácího elektrického zboží), kde se díky odvaze pracovníků obchodu záhy začaly objevovat texty nejruznějších prohlášení, výzev, plakáty, kreslené vtipy aj., které se do Rožnova dostávaly především z Prahy prostřednictvím studentů a dalších iniciativních občanů.

Panc

Jedním z prvních organizátorů rožnovských protestů na náměstí v listopadu 1989 byl spolu s Janem Zúbkem a dalšími tehdejší učitel střední zemědělské školy Ing. Jan Panc.

Generální stávka

Protestní shromáždění na rožnovském náměstí Rudé armády vyvrcholila generální stávkou v pondělí 27. listopadu 1989. Demonstrovalo se ještě i v dnech následujících.

Živý řetěz

V sobotu 23. prosince se občané se svíčkami sešli na náměstí při zpívání koled. Zazněla tu i výzva k (úspěšné) humanitární sbírce ve prospěch revolučního Rumunska. Na závěr setkání lidé vytvořili kolem náměstí živý řetěz.

Máte k příběhům
Rožnov 89 doplnění,
vzpomínky, dokumenty?
Napište nám na:
roznov89@knir.cz

<http://roznov89.knir.cz>

Obrázky

Autorem řady dobových perokreseb reagujících na dění v Rožnově v listopadu a prosinci 1989 je rožnovský výtvarník Jan František Kovář.

Valašské muzeum v přírodě